



Проект

**ЗАКАРПАТСЬКА ОБЛАСНА РАДА**

\_\_\_\_\_ сесія \_\_\_\_\_ скликання

**Р І Ш Е Н Н Я**

\_\_\_\_\_ м.Ужгород

№ \_\_\_\_\_

***Про Регіональну цільову програму розвитку водного господарства та екологічного оздоровлення басейну річки Тиса у Закарпатській області на 2013 – 2021 роки***

Відповідно до пункту 16 частини 1 статті 43 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», Закону України від 24 травня 2012 року № 4836-VI „Про затвердження Загальнодержавної цільової програми розвитку водного господарства та екологічного оздоровлення басейну річки Дніпро на період до 2021 року” та з метою створення безпечних умов життєдіяльності населення області, захисту населених пунктів, виробничих об’єктів від шкідливої дії вод, екологічного оздоровлення водних об’єктів і територій області обласна рада **в и р і ш и л а :**

1. Затвердити Регіональну цільову програму розвитку водного господарства та екологічного оздоровлення басейну річки Тиса у Закарпатській області на 2013 – 2021 роки, що додається..

2. Виконкомам міських, селищних, сільських рад відповідно до статті 92 Бюджетного кодексу України, спільно із районними радами, опрацювати питання щодо концентрації коштів місцевих бюджетів для комплексного вирішення завдань із захисту земель від шкідливої дії вод.

3. Контроль за виконанням цього рішення покласти на першого заступника голови обласної державної адміністрації Свищо І. Й. та постійну комісію обласної ради з питань територіального та земельного устрою, агропромислового комплексу і розвитку села.

**Голова обласної ради**

**І. Балага**

# ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проекту рішення обласної ради

## Про затвердження Регіональної цільової програми розвитку водного господарства та екологічного оздоровлення басейну річки Тиса у Закарпатській області на 2013 – 2021 роки

---

(назва)

### 1. Обґрунтування необхідності прийняття рішення

Проект рішення обласної ради про Регіональну цільову програму розвитку водного господарства та екологічного оздоровлення басейну річки Тиса у Закарпатській області на 2013- 2021 роки», підготовлений на виконання Закону України «Про затвердження Загальнодержавної цільової програми розвитку водного господарства та екологічного оздоровлення басейну річки Дніпро на період до 2021 року» № 4836 – VI від 24 травня 2012 року, а також Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні».

### 2. Мета і шляхи її досягнення

Основною метою прийняття рішення є визначення видів, обсягів і вартості робіт з будівництва водогосподарських об'єктів, регулювання русел малих річок, потічків, очищення міжгосподарських і внутрішньогосподарських каналів, ремонту гідротехнічних споруд, зменшення можливих збитків від шкідливої дії вод на територіях, де розміщені сільські населені пункти, підвищення ролі меліорованих земель та зменшення залежності сільськогосподарського виробництва від несприятливих природно-кліматичних умов, екологічного оздоровлення населених пунктів та земель сільськогосподарського призначення в басейні річки Тиса.

Досягнення визначеної мети передбачено за рахунок:

- впровадження системи інтегрованого управління водними ресурсами за басейновим принципом;
- виконання робіт з берегоукріплення та регулювання русел річок, будівництва та реконструкції гідротехнічних споруд, захисних дамб, польдерів, водосховищ, упорядкування водоохоронних зон та прибережних захисних смуг;
- поліпшення екологічного стану осушених угідь, запровадження ефективного використання земель сільськогосподарського призначення;
- впровадження ефективного, обґрунтованого та збалансованого механізму використання, охорони та відтворення водних ресурсів,

будівництва, реконструкції та модернізації систем водопостачання і водовідведення.

### **3. Правові аспекти**

Водний кодекс України.

Земельний кодекс України.

Закон України "Про місцеве самоврядування".

Закон України "Про місцеві державні адміністрації".

Закон України «Про затвердження Загальнодержавної цільової програми розвитку водного господарства та екологічного оздоровлення басейну річки Дніпро на період до 2021 року».

Розпорядження Кабінету Міністрів України від 3 вересня 2009 року №1029 про схвалення Загальнодержавної програми.

Розпорядження голови Закарпатської обласної державної адміністрації № 230 від 17 липня 2013 року.

### **4. Фінансово-економічне обґрунтування**

Головними розпорядниками бюджетних коштів для виконання Програми, будуть - Держводагентство України, Держземагентство України, Державна служба України із надзвичайних ситуацій, Закарпатська облдержадміністрація та місцеві органи виконавчої влади.

Загальна потреба у коштах для реалізації Програми на період її дії становить 3911,8 млн. грн., у тому числі на заходи з відновлення меліоративних каналів та гідроспоруд – 45,0 млн. грн., для реконструкції осушувальних систем та водосховищ – 34,3 млн. гривень.

На першому етапі реалізації Програми (2013 – 2016 роки) передбачено 1541,5 млн. грн., у тому числі за рахунок коштів державного бюджету – 785,0 млн. грн., 73,0 млн. грн. – за рахунок місцевих бюджетів та 683,5 млн. грн. – кошти міжнародних проектів.

Для виконання заходів реалізації Програми на другому етапі необхідно всього 2370,3 млн. грн., із них 1255,9 млн. грн. – кошти державного бюджету, 119,4 млн. грн. – кошти місцевого бюджету та 995,0 млн. грн. – за рахунок джерел міжнародної технічної допомоги.

Програмою передбачено для забезпечення розвитку меліорації земель і поліпшення екологічного стану зрошуваних та осушених земель 248,3 млн. гривень.

Для управління водними ресурсами та здійснення експлуатаційних заходів передбачено 30,8 млн. гривень.

Для першочергового забезпечення централізованим водопостачанням сільських населених пунктів виділено 29,0 млн. гривень.

Для комплексного протипаводкового захисту у басейні р. Тиса у Закарпатській області виділено всього 1835,6 млн. грн., із них 1780,3 – з державного бюджету і 54,9 млн. гривень – кошти місцевого бюджету.

За рахунок коштів, що будуть виділені на комплексний протипаводковий захист передбачено:

- побудувати та здійснити реконструкцію дамб, берегоукріплювальних споруд і регулювання русел річок у сумі 724,9 млн. гривень;

- здійснити будівництво акумулювальних протипаводкових ємностей у гірських та рівнинних частинах річок, польдерів та протипаводкових водосховищ у сумі 840,6 млн. гривень;

- удосконалити нормативно-правову базу та організаційну структуру водогосподарського комплексу у сумі 165,7 млн. гривень;

- провести будівництво та реконструкцію протизсувних і протиселевих споруд у сумі 58,2 млн. гривень;

- удосконалити систему спостережень та прогнозування паводків у сумі 37,6 млн. гривень.

Заходи щодо підвищення родючості, охорони ґрунтів та поліпшення екологічного стану сільськогосподарських угідь і населених пунктів передбачені у обласній програмі підвищення родючості ґрунтів.

Не передбачені цією Програмою, додаткові кошти можна отримати:

- за рахунок коштів, що виділяються на підтримку рослинництва та ведення землеробства в несприятливих кліматичних умовах;

- за рахунок спрямування плати за використання водних ресурсів;

- за кошти від виготовлення проектів землеустрою;

- кошти, що надходять до державного бюджету відповідно до Закону України "Про плату за землю" та статті 209 Земельного кодексу України;

- кошти від здійснення міжнародних проектів.

Необхідно використати кошти обласного фонду охорони навколишнього природного середовища у частині доповнення переліку видів діяльності заходами по боротьбі зі шкідливою дією вод, заходами із захисту від підтоплення та затоплення територій тощо, відповідно до переліку видів діяльності, що належать до природоохоронних заходів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 17 вересня 1996 року (зі змінами).

Станом на 01.06.2013 року на рахунках сільських, селищних та міських рад містяться кошти в сумі 19,7 млн. грн., в тому числі 8,2 млн. грн. за відшкодування втрат сільськогосподарського і лісогосподарського

виробництва та 11,5 млн. грн. - відшкодування за забруднення навколишнього середовища.

Відповідно до пропозицій, що надійшли від райдержадміністрацій з врахуванням надходження коштів, даним розпорядження доводиться завдання виконання заходів Регіональної цільової програми до 2021 року на суму 192,4 млн. грн. за рахунок коштів місцевих бюджетів районів.

### **5. Позиція заінтересованих органів**

Замовниками виконання заходів Програми за кошти місцевого бюджету, визначені районні державні адміністрації. Фінансування заходів Програми передбачено за рахунок коштів, що надходять до місцевих бюджетів у порядку відшкодування втрат сільськогосподарського та лісогосподарського виробництва та інших коштів.

Як показує аналіз надходження та використання цих коштів, їх є недостатньо для вирішення численних проблемних питань щодо ліквідації наслідків паводків минулих років та виконання природоохоронних заходів на водотоках області. На стан використання зазначених коштів значною мірою впливає їх розпорошеність між місцевими бюджетами сільських, селищних, міських рад та районних бюджетів.

Також для вирішення нагальних екологічних питань та питань, пов'язаних із захистом населених пунктів і територій, не використовуються фінансові можливості обласного, районних, сільських, селищних та міських фондів охорони навколишнього природного середовища.

Виходячи з вище наведеного районним державним адміністраціям, виконкомам районних, міських, селищних, сільських рад відповідно до статті 92 Бюджетного кодексу України опрацювати питання щодо концентрації коштів місцевих бюджетів, для забезпечення виконання заходів Програми.

### **6. Регіональний аспект**

Захист населення, господарських об'єктів і сільськогосподарських угідь від затоплення місцевим стоком, а саме малими річками, потічками, каналами залишається найбільш гострою та невідкладною регіональною проблемою для Закарпатської області.

З метою захисту населених пунктів та територій Закарпатської області була затверджена «Програма комплексного протипаводкового захисту в басейні річки Тиса у Закарпатській області на 2006-2015 роки». На період 2006-2012 роки на реалізацію заходів Програми передбачалось виділити із державного бюджету кошти в сумі 1331,2 млн.гривень. Фактично на цей період профінансовано на виконання протипаводкових заходів лише 552,1 млн.гривень, що складає 24% від загальних обсягів Програми (2405 млн.грн.), а за останні три роки профінансовано лише 19,6 %. Комплексний

протиаводковий захист на період до 2021 року включений у Регіональну цільову програму області.

В останні роки роботи з регулювання русел малих річок, потічків та каналів проводились недостатньо, що залишає умови проживання населення і ведення господарської діяльності небезпечними, тому необхідно обов'язково виконати завдання Програми з цього питання на суму 13,7 млн.грн., а також виконання місцевих програм відродження малих річок і водойм на суму 54,9 млн.грн. та розчистку каналів на внутрішньогосподарських меліоративних системах на суму 13,4 млн. гривень

## **7. Прогноз результатів**

Виконання завдань Програми в повному обсязі дасть змогу:

- збудувати, згідно передбаченого фінансування, протиаводкові захисні споруди, запроектовані акумулюючі ємності, польдери та провести реконструкцію протиаводкових водосховищ, що дасть можливість, захистити населені пункти та сільгоспугіддя;

- відновити та забезпечити у 2021 році високоефективне екологічно безпечне використання меліорованих земель, провести ремонт гідротехнічних споруд, очистити та відремонтувати на внутрішньогосподарській мережі водовідвідні канали;

- здійснити заходи щодо відновлення і підтримання сприятливого гідрологічного режиму та екологічного стану малих річок, ліквідації наслідків шкідливої дії вод, будівництва і реконструкції групових водопроводів (очисних споруд, магістральних водоводів, розвідних мереж);

- впровадити систему інтегрованого управління водними ресурсами за басейновим принципом.

Виконання заходів Програми також дасть змогу забезпечити раціональне використання наявного кадрового потенціалу експлуатаційних та будівельних організацій, що сприятиме зниженню соціального напруження на місцях.

**ЗАТВЕРДЖЕНО**  
рішенням обласної ради  
від \_\_\_\_\_ вересня 2013 р. \_\_\_\_\_

## **РЕГІОНАЛЬНА ЦІЛЬОВА ПРОГРАМА**

розвитку водного господарства та екологічного оздоровлення басейну  
річки Тиса у Закарпатській області на 2013 – 2021 роки

Регіональну цільову програму розвитку водного господарства та екологічного оздоровлення басейну річки Тиса у Закарпатській області на 2013 – 2021 роки (далі – Програма) розроблено на виконання Закону України від 24 травня 2012 року № 4836-VI „Про затвердження Загальнодержавної цільової програми розвитку водного господарства та екологічного оздоровлення басейну річки Дніпро на період до 2021 року”. Концепцію цієї Загальнодержавної програми схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 3 вересня 2009 року № 1029. Питання про виконання у 2012 році заходів Державної та Регіональної програм комплексного протипаводкового захисту у басейні р. Тиса у Закарпатській області на 2006 – 2015 роки та завдання Регіональної цільової програми розвитку водного господарства та екологічного оздоровлення басейну річки Тиса у Закарпатській області на 2013 – 2021 роки заслухано на колегії обласної державної адміністрації.

### **1. Проблемні питання водного господарства Закарпатської області**

Проблема захисту населення, господарських об'єктів і сільськогосподарських угідь від затоплення паводковими водами річки Тиса та її притоків, поліпшення екологічного стану угідь і населених пунктів була і залишається найбільш гострою для області.

У даний період природні чинники, як правило, не піддаються надійному прогнозуванню. Вони виникають і розвиваються стихійно, часто з негативними, а нерідко з катастрофічними наслідками. У той же час саме непрогнозованість часу виникнення та масштабів прояву стихійних явищ вимагає проведення обов'язкового комплексу упереджувальних заходів, спрямованих на запобігання та мінімізацію їх негативного впливу.

З метою захисту населених пунктів та територій області було затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 24 жовтня 2001 року № 1388 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 13 лютого 2006 року № 130) „Програму комплексного протипаводкового захисту в басейні р. Тиса у Закарпатській області на 2006 – 2015 роки”. Загальна сума для виконання заходів Програми становить 2,4 млрд. гривень. Її виконання у

повному обсязі дало б змогу захистити 500 населених пунктів та 200 тис. га сільськогосподарських угідь.

Крім вищезазначеної Програми, яка фінансується з державного бюджету, рішенням обласної ради від 22.12.2005 № 667 було затверджено „Регіональну Програму комплексного протипаводкового захисту в басейні р. Тиси у Закарпатській області на 2006 – 2015 роки”, фінансування якої передбачається за рахунок коштів місцевих бюджетів.

Зазначені програми у зв'язку із відсутністю необхідних коштів відкореговано та включено у цю цільову Програму. У ній передбачається комплексний протипаводковий захист: будівництво, реконструкція та капітальний ремонт гідротехнічних споруд, захисних протипаводкових дамб, акумулювальних протипаводкових ємностей та польдерів, виконання протиерозійних та протиселевих заходів, часткова реконструкція меліоративних систем та розчищення водовідвідних каналів.

## **2. Мета Програми та шляхи її досягнення**

Метою Програми є визначення основних напрямів діяльності у сфері водного господарства, збереження і відтворення водних ресурсів, відновлення ролі меліорованих земель, оптимізації водоспоживання, запобігання та ліквідації наслідків шкідливої дії вод за допомогою:

впровадження системи інтегрованого управління водними ресурсами за басейновим принципом;

виконання робіт з берегоукріплення та регулювання русел річок, будівництва та реконструкції гідротехнічних споруд, захисних дамб, польдерів, водосховищ, розчищення русел річок, упорядкування водоохоронних зон та прибережних захисних смуг;

поліпшення екологічного стану меліорованих земель, запровадження ефективного їх використання;

впровадження обґрунтованого та збалансованого механізму використання, охорони та відтворення водних ресурсів;

підвищення технологічного рівня водокористування, будівництва, реконструкції та модернізації систем водопостачання і водовідведення.

## **3. Завдання Програми**

Основним завданням Програми є створення сприятливих умов для ефективного функціонування водного господарства, безпечних умов життєдіяльності населення області, захисту від шкідливої дії вод населених



пунктів, виробничих об'єктів, екологічного оздоровлення водних об'єктів та територій.

#### **4. Основні напрями виконання Програми:**

4.1. Сприяння захисту від підтоплення сільськогосподарських угідь та сільських населених пунктів.

4.2. Застосування сучасних методів спостереження та прогнозування паводків.

4.3. Будівництво, реконструкція та капітальний ремонт гідротехнічних споруд, захисних протипаводкових дамб, акумулювальних протипаводкових ємностей та польдерів.

4.4. Ефективне використання меліорованих земель, поліпшення їх екологічного стану, проведення часткової реконструкції окремих меліоративних систем, очищення водовідвідних каналів.

4.5. Забезпечення:

виконання місцевих програм відродження малих річок і водойм, підтримання сприятливого гідрологічного стану річок та ліквідації наслідків шкідливої дії вод;

розвитку систем водопостачання та водовідведення, спорудження сучасних очисних систем;

упорядкування споруд водовідведення для екологічного оздоровлення басейну річки Тиса та поліпшення якості питної води.

#### **5. Обсяги робіт та етапи виконання Програми**

Виконання Програми передбачено здійснювати протягом 2013 – 2021 років у два етапи:

2013 – 2016 роки – перший етап;

2017 – 2021 роки – другий етап.

На першому етапі її виконання передбачено:

1. Здійснення заходів щодо ліквідації наслідків шкідливої дії вод, захисту населених пунктів, виробничих об'єктів і сільськогосподарських угідь, відновлення і підтримання сприятливого гідрологічного режиму та екологічного стану річок.

2. Визначення межі прибережних захисних смуг на площі 17366 га у сумі 19101,00 тис. грн. згідно з додатком 9 Регіональної програми розвитку земельних відносин, насамперед на водних об'єктах, що є джерелами питного водопостачання.

3. Забезпечення питним водопостачанням сільських населених пунктів, що користуються привізною водою, будівництво і реконструкція групових водопроводів у сумі 8,1 млн. грн. за кошти місцевого бюджету та 4,0 млн. грн. – за кошти державного бюджету (Пістрялівський водопровід).

4. Здійснення часткової реконструкції меліоративних систем на площі 1500 га для відновлення їх функціонування.

5. Проведення:

глибокого розпушення та вапнування ґрунтів на дренованих землях згідно з обсягами, які передбачаються у „Програмі охорони і підвищення родючості ґрунтів на 2005 – 2015 роки”;

розчищення 39,7 км водовідвідних каналів на внутрішньогосподарській мережі у сумі 5 млн. гривень;

реконструкції, будівництва та капітального ремонту захисних протиаводкових дамб та берегоукріплювальних споруд у сумі 239,00 млн. гривень;

будівництва акумулювальних протиаводкових ємностей у гірських та рівнинних частинах річок та протиаводкових польдерів у сумі 316,1 млн. гривень;

реконструювання трьох водосховищ у сумі 18,9 млн. гривень.

6. Розроблення для кожного району регіональних програм розвитку водного господарства, включення до них програм реконструкції і модернізації магістральних каналів та регіональних схем комплексного протиаводкового захисту територій від шкідливої дії вод.

На другому етапі Програми (2017 – 2021 роки) передбачено:

1. Впровадження системи інтегрованого управління водними ресурсами за басейновим принципом шляхом розроблення та виконання планів управління басейнами річок, а також підвищення ролі Басейнового управління водних ресурсів річки Тиса.

2. Очищення та ремонт внутрішньогосподарської мережі 78 км водовідвідних каналів у сумі 8,4 млн. гривень.

3. Будівництво згідно з передбаченим фінансуванням запроектованих акумулювальних протиаводкових ємностей, польдерів та проведення реконструювання водосховищ у сумі 505,6 млн. гривень.

4. Удосконалення її за кошти міжнародної технічної допомоги, за рахунок реалізації спільної українсько-угорської програми розвитку системи протиаводкового захисту на Верхній Тисі.

5. Здійснення заходів щодо відновлення і підтримання сприятливого гідрологічного режиму та екологічного стану малих річок, ліквідації наслідків шкідливої дії вод, захисту населених пунктів, виробничих об'єктів та сільськогосподарських угідь, будівництва і реконструкції групових водопроводів (очисних споруд, магістральних водоводів, розвідних мереж) з метою запобігання виникнення аварійних ситуацій на них.

## **6. Організаційно-правове забезпечення виконання Програми**

Організаційне забезпечення та координація діяльності з реалізації Програми здійснюється органами виконавчої влади відповідно до їх повноважень за участі Басейнового управління водних ресурсів річки Тиса.

Проведення інвентаризації основних меліоративних фондів з метою встановлення їх приналежності, обстеження осушених земель, визначення

прибережних захисних смуг, земель водного фонду області здійснюється головним управлінням Держземагенства у Закарпатській області спільно із департаментом агропромислового розвитку облдержадміністрації та Басейновим управлінням водних ресурсів річки Тиса.

Питання щодо необхідності здійснення природоохоронних заходів місцевого значення (захист територій від шкідливої дії вод) регламентовано:

1. Статтями 164 і 209 Земельного кодексу України:

відповідно до статті 164 у переліку заходів охорони земель у числі інших віднесено захист земель від ерозії, підтоплення;

відповідно до пункту 1 статті 209 кошти, що надходять у порядку відшкодування втрат сільськогосподарського і лісогосподарського виробництва, зараховуються на спеціальні рахунки місцевих рад;

відповідно до пункту 2 статті 209 кошти, які надходять у порядку відшкодування втрат сільськогосподарського і лісогосподарського виробництва, у числі інших використовуються виключно для охорони земель згідно з розробленими програмами.

2. Статтями 107 і 108 Водного кодексу України:

відповідно до статті 107 до шкідливої дії вод віднесені наслідки повені, що призвели до затоплення і підтоплення земель та населених пунктів, руйнування берегів, захисних дамб та інших споруд.

стаття 108 передбачає вжиття місцевими радами із залученням підприємств, установ, організацій невідкладних заходів щодо запобігання стихійному лиху, спричиненому шкідливою дією вод.

Постановою Кабінету Міністрів України від 13 серпня 2003 року № 1253 та відповідним розпорядженням голови облдержадміністрації від 22.03.04 № 130, згідно з якими внутрішньогосподарські меліоративні системи, у склад яких входять водовідвідні канали і споруди на них, передані у комунальну власність.

Відповідно до статті 29 Закону України „Про меліорацію земель” за рахунок коштів місцевого бюджету фінансуються витрати для експлуатації меліоративних систем.

## **7. Очікувані результати реалізації Програми**

Виконання завдань Програми в повному обсязі дасть змогу:

7.1. Захистити (частково) від шкідливої дії вод населені пункти області та сільськогосподарські угіддя.

7.2. Упровадити систему інтегрованого управління водними ресурсами за басейновим принципом.

7.3. Відновити та забезпечити у 2021 році екологічно безпечне використання меліорованих земель, провести ремонт гідротехнічних споруд, очистити та відремонтувати на внутрішньогосподарській мережі водовідвідні канали.

7.4. Збудувати згідно з передбаченим фінансуванням протипаводкові захисні споруди, запроектовані акумулюючі ємності, польдери, провести реконструкцію протипаводкових водосховищ, що дасть можливість захистити населені пункти та сільгоспугіддя.

7.5. Здійснити заходи щодо відновлення і підтримання сприятливого гідрологічного режиму та екологічного стану малих річок, ліквідації наслідків шкідливої дії вод, захисту населених пунктів, виробничих об'єктів та сільськогосподарських угідь, будівництва і реконструкції групових водопроводів (очисних споруд, магістральних водоводів, розвідних мереж).

7.6. Забезпечити раціональне використання наявного кадрового потенціалу експлуатаційних та будівельних організацій.

## **8. Фінансове забезпечення виконання Програми**

Враховуючи ситуацію щодо водогосподарського комплексу і сільського господарства області, з метою розв'язання надзвичайно гострих водогосподарсько-екологічних проблем, підвищення сталості та ефективності аграрного виробництва, зменшення його залежності від несприятливих природно-кліматичних умов на основі відновлення роботи меліорованих земель необхідно запровадити механізм додаткової державної підтримки з цих питань, а також більш ефективно використовувати для цього наявні кошти у місцевих бюджетах.

Головні розпорядники бюджетних коштів для виконання цієї Програми: Державне агентство водних ресурсів України, Державне агентство земельних ресурсів України, Державна служба України з надзвичайних ситуацій, облдержадміністрація, Басейнове управління водних ресурсів річки Тиса та місцеві органи виконавчої влади.

Загальна потреба у коштах для реалізації Програми на період її дії становить 3911,8 млн. грн., у тому числі на заходи з відновлення меліоративних каналів та гідроспоруд – 45,0 млн. грн., для реконструкції осушувальних систем та водосховищ – 34,3 млн. гривень.

На першому етапі реалізації Програми (2013 – 2016 роки) передбачено 1541,5 млн. грн., у тому числі за рахунок коштів державного бюджету – 785,0 млн. грн., 73,0 млн. грн. – за рахунок місцевих бюджетів та 683,5 млн. грн. – кошти міжнародних проектів.

Для виконання заходів реалізації Програми на другому етапі необхідно всього 2370,3 млн. грн., із них 1255,9 млн. грн. – кошти державного бюджету,

119,4 млн. грн. – кошти місцевого бюджету та 995,0 млн. грн. – за рахунок джерел міжнародної технічної допомоги.

Програмою передбачено для забезпечення розвитку меліорації земель і поліпшення екологічного стану зрошуваних та осушених земель 248,3 млн. гривень.

Для управління водними ресурсами та здійснення експлуатаційних заходів передбачено 30,8 млн. гривень.

Для першочергового забезпечення централізованим водопостачанням сільських населених пунктів виділено 29,0 млн. гривень.

Для комплексного протипаводкового захисту у басейні р. Тиса у Закарпатській області виділено всього 1835,6 млн. грн., із них 1780,3 – з державного бюджету і 54,9 млн. гривень – кошти місцевого бюджету.

За рахунок коштів, що будуть виділені на комплексний протипаводковий захист передбачено:

побудувати та здійснити реконструкцію дамб, берегоукріплювальних споруд і регулювання русел річок у сумі 724,9 млн. гривень;

здійснити будівництво акумулювальних протипаводкових ємностей у гірських та рівнинних частинах річок, польдерів та протипаводкових водосховищ у сумі 840,6 млн. гривень;

удосконалити нормативно-правову базу та організаційну структуру водогосподарського комплексу у сумі 165,7 млн. гривень;

провести будівництво та реконструкцію протизсувних і протиселевих споруд у сумі 58,2 млн. гривень;

удосконалити систему спостережень та прогнозування паводків у сумі 37,6 млн. гривень.

Виконання заходів щодо підвищення родючості, охорони ґрунтів та поліпшення екологічного стану сільськогосподарських угідь і населених пунктів передбачено у „Програмі охорони і підвищення родючості ґрунтів на 2005 – 2015 роки”.

Додаткові кошти можна отримати:

за рахунок коштів, що виділяються для підтримки рослинництва та ведення землеробства у несприятливих кліматичних умовах;

за рахунок спрямування плати за використання водних ресурсів;

за кошти від виготовлення проектів землеустрою;

за кошти, що надходять до державного бюджету відповідно до Закону України „Про плату за землю” та статті 209 Земельного кодексу України.

Необхідно використати кошти обласного фонду охорони навколишнього природного середовища у частині доповнення переліку видів діяльності заходами щодо боротьби зі шкідливою дією вод, заходами щодо захисту від підтоплення та затоплення територій тощо, відповідно до

переліку видів діяльності, що належать до природоохоронних заходів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 17 вересня 1996 року (зі змінами).

За станом на 01.06.2013 року на рахунках сільських, селищних та міських рад є кошти у сумі 19,7 млн. грн., у тому числі 8,2 млн. грн. – за відшкодування втрат сільськогосподарського і лісогосподарського виробництва та 11,5 млн. грн. – відшкодування за забруднення навколишнього середовища.

## **9. Регіональний аспект**

Захист населення, господарських об'єктів і сільськогосподарських угідь від затоплення місцевим стоком, а саме: малими річками, потічками, каналами, залишається найбільш гострою проблемою для області.

З метою захисту населених пунктів та територій області було затверджено „Програму комплексного протипаводкового захисту в басейні річки Тиса у Закарпатській області на 2006 – 2015 роки”. На період 2006 – 2012 років для реалізації заходів Програми передбачалось виділити із державного бюджету кошти у сумі 1331,2 млн. гривень. Фактично на цей період профінансовано для виконання протипаводкових заходів лише 552,1 млн. гривень, що становить 24 відс. загальних обсягів Програми (2405 млн. грн.), а за останні три роки профінансовано лише 19,6 відсотка. Комплексний протипаводковий захист на період до 2021 року включено у Регіональну цільову програму області.

За останні роки роботи з регулювання русел малих річок, потічків та каналів проводились недостатньо, що залишає умови проживання населення і ведення господарської діяльності небезпечними, тому необхідно обов'язково виконати завдання Програми з цього питання у сумі 13,7 млн. грн., а також виконання місцевих програм відродження малих річок і водойм у сумі 54,9 млн. грн. та розчищення каналів на внутрішньогосподарських меліоративних системах у сумі 13,4 млн. гривень.

## **10. Інформаційне та кадрове забезпечення виконання Програми**

Про хід виконання Програми населення буде поінформовано через засоби масової інформації та комп'ютерну мережу.

Для кадрового забезпечення її виконання будуть залучені наявні спеціалісти водного та сільського господарства, які мають досвід роботи у цій галузі. Буде проводитись підготовка необхідних спеціалістів на базі Рівненського національного університету водного господарства та природокористування, а спеціалістів технічних спеціальностей – у школах,

які організовує Державне агентство водних ресурсів України на базі своїх інститутів.

Для виконання завдань Регіональної цільової програми необхідно залучати наукові установи та організації.